

Asia: VN/12575/2023

Lausuntopyyntö uudistettavasta lainvalmistelun kuulemisoppaasta

VASTAAJATIEDOT

1. Organisaatio

järjestö, yhdistys tai muu kolmannen sektorin organisaatio tai muu toimija

TYÖRYHMÄN ARVIOMUISTIO

2. Vaihtoehto 1 ohjeistetulle lausuntoajalle: Säilytetään nykyinen lausuntoajan pääsääntö (vähintään 6 viikkoa, laajoissa hankkeissa vähintään 8 viikkoa ja yleisellä lomakaudella aihetta pidentää) ja avataan ohjeessa aiempaa konkreettisemmin pääsäännöstä poikkeamisen edellytykset.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Ihmisoikeusliitto on yhtä mieltä arviomuistiossa esitetystä perusteista.

3. Ohjeistetut poikkeamisperusteet: Pitäisikö pääsääntöisestä lausuntoajasta voida tapauskohtaisen kokonaisharkinnan perusteella poiketa seuraavilla perusteilla? Valitse kaikki seikat, joiden perusteella lyhyemmän lausuntokierroksen pitäisi olla mahdollinen.

Muu peruste, mikä?

Perustelut

Kannatamme esitettyjä poikkeuksia, mutta lausuntopalvelun lomake ei mahdollista useamman kohdan valintaa. Se, mitä vaikutuksiltaan suppeilla hankkeilla ja asian kiireellisyydellä tarkoitetaan, on määriteltävä tarkasti.

4. Vaihtoehto 2 ohjeistetulle lausuntoajalle: Määritellään uudeksi lausuntoajan pääsäännöksi vähintään 5 viikkoa (laajoissa hankkeissa vähintään 7 viikkoa, yleisellä lomakaudella aihetta pidentää) sekä poikkeamismahdollisuudet samoin kuin edellä 1 vaihtoehdossa. Osallistumisoikeuksien turvaamiseksi arvioidaan uuden kuulemisoppaan viimeistelyssä, onko tarpeen muuttaa opasluonnoksen vapaaehtoisesti noudatettavia, lausunnon antamista helpottavia suosituksia periaatteiksi, joita on lähtökohtaisesti

noudatettava kaikissa hankkeissa (esim. ennakoilmoitus lausuntomenettelyn aiheesta ja ajankohdasta sekä vaikutusarvioinnin ja säännöskohtaisten perusteluiden valmiusaste).

Vastustan

Perustelut

Kannatamme arviomuistion perusteluja lausuntoajan 6 viikon pääsäännöstä.

5. Vaihtoehto 3 ohjeistetulle lausuntoajalle: Määritellään uudeksi lausuntoajan pääsäännöksi vähintään 4 viikkoa (laajoissa hankkeissa vähintään 6 viikkoa, yleisellä lomakaudella aihetta pidentää) sekä poikkeamismahdollisuudet samoin kuin edellä 1 vaihtoehdossa. Osallistumisoikeuksien turvaamiseksi arvioidaan uuden kuulemisoppaan viimeistelyssä, onko tarpeen muuttaa opasluonnoksen vapaaehtoisesti noudatettavia, lausunnon antamista helpottavia suosituksia periaatteiksi, joita on lähtökohtaisesti noudatettava kaikissa hankkeissa (esim. ennakoilmoitus lausuntomenettelyn aiheesta ja ajankohdasta, vaikutusarvioinnin ja säännöskohtaisten perusteluiden valmiusaste, kuulemiset varhaisemmassa vaiheessa valmistelua sekä lausuntokierroksen aikana järjestettävä keskustelutilaisuus).

Vastustan

Perustelut

Kannatamme arviomuistion perusteluja lausuntoajan 6 viikon pääsäännöstä.

6. Arviomuistiossa käsitellään keinoja kuulemisen kehittämiseksi erityisesti valtioneuvoston sähköisiin työkaluihin liittyen. Pitäisikö seuraavia toimenpiteitä merkittävänä lainvalmistelun kuulemisen kehittämisessä? Valitse kaikki toimenpiteet, joita pitäisit merkittävänä.

Muu ehdotus, mikä?

Perustelut

Kannatamme kaikkia mainittuja kehittämiskeinoja. Lausuntopalvelun lomake ei mahdollista useamman kohdan valintaa.

7. Muu palaute työryhmän arviomuistioista.

Arviomuistio on hyvin perusteltu ja kannatamme sen päätelmiä.

KUULEMISOPAS – JOHDANTO

8. Kommentit kuulemisoppaan johdannosta.

Kuten S. 15 todetaan, on kuuleminen keino toteuttaa perus- ja ihmisoikeuksia, kuten oikeutta osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon. Tähän yhteyteen tulisi lisätä vahvasti huomio siitä, että näiden oikeuksien turvaaminen on perustuslain 22 § nojalla julkisen vallan edustajien, ja näin ollen jokaisen lainvalmistelijan velvoite. Oppaassa on vältettävä antamasta kuvaa, että kuulemisessa olennaista on sen instrumentaalinen arvo lainsäädännön laadun parantamisessa.

Lainsäädännön vaikutusten arviointi on määritelty (s. 14) ensimmäisenä kuulemisen tavoitteista. Tähän liittyen kuulemisoppaaseen on sisällytettävä vahvemmin lainvalmistelun perus- ja ihmisoikeusvaikutusarvioinnin kannalta oleelliset ohjeet ja toimenpiteet. Pelkkä viittaus tätä koskevaan oppaaseen (s. 18) antaa vaikutelman, että kyse on erillisestä, ylimääräisestä tai

vapaaehtoisesta prosessista. Nimenomaan perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arviointi on jäänyt hyvin heikoksi viimeaikaisissa, vaikutuksiltaan merkittävässä lainsäädäntöhankkeissa. Oikeuskansleri on antanut aiheesta useita huomautuksia. Viittauksia perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arviointiin on vahvistettava eksplisiittisesti kautta kuulemisoppaan.

ESIVALMISTELU – PERIAATTEET JA YLEINEN PALAUTE

9. Periaate – Mahdollisen esivalmistelun aloittaminen julkaistaan Hankeikkunassa.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Periaate on epäselvästi määritelty. Ehdotamme poistettavaksi sanaa "mahdollinen."

10. Periaate – Mahdollisessa esivalmistelussa kuullaan keskeisiä sidosryhmiä ja tarvittaessa myös yleisöä, jos hankkeella voi olla merkittäviä vaikutuksia eikä kyse ole sellaisen EU-säädöksen täytäntöönpanosta, jossa on vähän kansallista liikkumavaraa.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Ehdotamme poistettavaksi sanaa "mahdollinen."

11. Periaate – Jos esivalmistelusta laaditaan arviomuistio tai muu loppuraportti, siitä järjestetään kirjallinen kuuleminen Lausuntopalvelussa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

12. Periaate – Esivalmistelun mahdollista loppuraporttia koskevasta kuulemispalautteesta julkaistaan yhteenveto Hankeikkunassa.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Poistetaan sana "mahdollista".

13. Muut kommentit kuulemista esivalmistelussa koskevasta ohjeistuksesta.

Jotta kuuleminen toteuttaisi tosiasiallisesti ihmisten oikeutta vaikuttaa päätöksentekoon, on sen tapahduttava vaiheessa, jossa vaihtoehdot ovat aidosti vielä auki ja niihin on mahdollista vaikuttaa, ts. esivalmisteluvaiheessa.

PERUSVALMISTELU – PERIAATTEET JA YLEINEN PALAUTE

14. Periaate – Säädösvalmisteluhankkeen toimeksiannosta päätettäessä suunnitellaan, miten sidosryhmiä osallistetaan valmistelun aikana. Keskeisiä näkökulmia suunnittelussa ovat hankkeen sidosryhmien ja kuulemistarpeiden tunnistaminen sekä kuulemisten aikataulut ja menetelmät.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

15. Periaate – Perusvalmistelun aikana kuullaan riittävän laajasti sidosryhmiä ja tarvittaessa myös yleisöä.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Muokataan seuraavasti: "kuullaan riittävän laajasti sidosryhmiä sekä ihmisiä ja yhteisöjä joita asia ja ratkaisuvaihtoehdot koskevat".

16. Periaate – Perusvalmistelussa suunnitellaan säädösehdotusta koskeva lausuntomenettely.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Periaate on epäselvästi määritelty. Tekstissä s. 45 kuvatun perusteella tässä tarkoitetaan säädösehdotuksen toimeenpanon ja lainsäätämisen vaikutusten seurantaan koskevaa lausuntomenettelyä. Periaate tulisi muokata sen mukaisesti.

17. Muut kommentit kuulemista perusvalmistelussa koskevasta ohjeistuksesta.

Osiota tulisi täydentää perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin kannalta keskeisillä näkökulmilla, esimerkiksi sisällyttämällä periaatteisiin haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien kuulemisen varmistaminen sekä kuuleminen koskien eri ratkaisuvaihtoehtoja.

LAUSUNTOMENETTELY – PERIAATTEET JA YLEINEN PALAUTE

18. Periaate - Lausuntomenettely järjestetään Lausuntopalvelussa ja julkaistaan myös Hankeikkunassa. Lausuntomenettely voidaan järjestää muulla tavalla vain perustellusta syystä, joka mainitaan lausuntopyynnössä sekä hallituksen esityksessä taikka asetuksen tai määräyksen perustelumuihistiossa.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Korvataan sana "mainitaan" sanalla "perustellaan": "syystä joka perustellaan lausuntopyynnössä sekä..."

19. Periaate - Säädösehdotuksista pyydettyjen kirjallisten lausuntojen antamiseen varataan aikaa vähintään kuusi viikkoa ja laajoissa hankkeissa vähintään kahdeksan viikkoa. Lausuntoaikaa on aihetta pidettävä, jos se muuten ajoittuisi yleiseen lomakautteen. Lausuntoaika voi olla lyhyempi vain perustellusta syystä, joka mainitaan lausuntopyynnössä sekä hallituksen esityksessä taikka asetuksen tai määräyksen esittelumuihistiossa. (Perustelluista syistä ks. opasluonnoksen luku 4.4.)

Kannatan muutettuna

Perustelut

Muutetaan sanan "mainitaan" tilalle "perustellaan": "syystä, joka perustellaan lausntopyynnössä sekä...".

20. Periaate – Lausuntomenettelyssä saaduista lausunnoista laaditaan yhteenveto, joka julkaistaan Hankeikkunassa. Lausuntoyhteenvedon laatimisesta tai julkaisemisesta voi poiketa vain perustellusta syystä, joka mainitaan hallituksen esityksessä taikka asetuksen tai määräyksen esittelymuistiossa.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Lisätään periaatteeseen se, että yhteenvedossa kuvataan, miten lausuntopalaute on huomioitu. Tämä ei tuo lisätyötä, olettaen että lausuntopalaute käydään läpi.

21. Muut kommentit lausuntomenettelyä koskevasta ohjeistuksesta.

Osion johdannossa tulee viitata eksplisiittisesti lausuntomenettelyn merkityksen perus- ja ihmisoikeuksien ja demokratian toteutumisen kannalta.

JATKOVALMISTELU JA VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSENTEKO – PERIAATTEET JA YLEINEN PALAUTE

22. Kommentit kuulemispalautteen hyödyntämistä jatkovalmistelussa ja valtioneuvoston päätöksenteossa koskevasta ohjeistuksesta.

Osioon tulisi lisätä periaate muistion laatimisesta lausuntopalautteesta. Muuten vaikuttaa siltä, ettei palautetta tarvitse säännönmukaisesti huomioida jatkovalmistelussa, ikään kuin olennaista olisi palautteen käyttö, ei sen huomioiminen.

EDUSKUNNAN ASIAANTUNTIJAKUULEMISET – PERIAATTEET JA YLEINEN PALAUTE

23. Periaate - Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa annettavassa esittelevän ministeriön vastineessa arvioidaan valiokunnan saama olennainen asiantuntijapalaute. Vastineessa vastataan myös valiokunnan mahdollisesti esittämiin kysymyksiin ja tarkentamistarpeisiin. Vastineessa mahdollisesti esitettävistä muutoksista hallituksen esityksen säännösehdotuksiin keskustellaan tarvittaessa valiokuntaneuvoksen kanssa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

24. Muut kommentit esittelevän ministeriön toimintaa eduskunnan valiokunnan asiantuntijakuulemisessa koskevasta ohjeistuksesta.

-

SEURANTA JA JÄLKIARVIOINTI –YLEINEN PALAUTE

25. Kommentit kuulemista seurannassa ja jälkiarvioinnissa koskevasta ohjeistuksesta.

Jokin suosituksista tulisi nostaa periaate-tasolle. Muuten annetaan vaikutelma, ettei kuuleminen ole oleellista enää seurantavaiheessa. Tämä vaihe on olennainen sääntelyn toimivuuden ja vaikutusten arvioinnin kannalta.

EU-ENNAKKOVAIKUTTAMINEN, EU-SÄÄDÖKSET JA VALTIOSOPIMUKSET – YLEINEN PALAUTE

26. Kommentit kuulemista EU-ennakkovaikuttamisessa, EU-säädösten ja valtiosopimusten valmistelussa koskevasta ohjeistuksesta.

-

ESIVALMISTELU – SUOSITUKSET

27. Suositus – Esivalmistelun aikana on usein tarkoituksenmukaista järjestää myös suullisia kuulemisia esimerkiksi tietopohjan, nykytilan ja ratkaisuvaihtoehtojen kartoittamiseksi.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

28. Suositus – Kirjallisen esivalmistelukuulemisen kysymykset rakenteistetaan niin, että selvityksen kohteena oleva asiakokonaisuus ja osa-alueiden keskinäiset yhteydet on helppo hahmottaa. Myös vapaan palautteen antaminen on yleensä mahdollista. Lisäksi kysymysten muotoiluissa otetaan huomioon palautteen koostamiseen liittyvät tarpeet.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

29. Suositus – Esivalmisteluvaiheessa ainakin arviomuistiota tai muuta loppuraporttia koskeva kuuleminen on hyvä järjestää suomeksi ja ruotsiksi, jos asialla on erityisen suuri merkitys Ahvenanmaalle tai huomattava merkitys maan ruotsinkieliselle väestölle. Usein riittävää on, että tiivistelmä arviomuistion sisällöstä on saatavana ruotsiksi.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

30. Suositus – Loppuraporttia koskevan kuulemispalautteen yhteenveto julkaistaan Hankeikkunassa etappina.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

31. Suositus – Loppuraporttia koskevasta kuulemispalautteesta julkaistaan Hankeikkunassa kirjallinen arvio.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

PERUSVALMISTELU – SUOSITUKSET

32. Suositus – Perusvalmisteluvaiheen hankesuunnitelman mukaiset kuulemiset aikataulutetaan lainvalmistelun prosessioppaan mukaisten työvaiheiden mukaan.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

33. Suositus – Perusvalmistelun aikaisten kuulemisten aikataulut julkaistaan etukäteen Hankeikkunassa etappeina.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

34. Suositus – Kuulemissuunnitelman sisällön ja aikataulun ajantasaisuus tarkistetaan tarvittaessa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

35. Suositus – Valmistelun aikana kuullaan suoraan myös niitä ihmisiä sekä yhteisöjä ja niissä toimivia, joita asia ja ratkaisuvaihtoehdot koskevat.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Sisällytetään tämä periaatteeseen. (Kuullaan sidosryhmien lisäksi ihmisiä ja yhteisöjä, joita lakihanke koskee).

36. Suositus – Perusvalmisteluvaiheen lausuntopyynnöt, kyselyt ja muut kirjalliset kuulemiset tehdään osittain rakenteisina.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

37. Suositus – Perusvalmistelun aikaisissa kuulemisissa esimerkiksi nykytilan ja sen muutostarpeiden, tietopohjan sekä ratkaisuvaihtoehtojen kartoituksesta on monesti tarkoituksenmukaista hyödyntää myös suullisia, keskustelevia kuulemistapoja.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

38. Suositus – Perusvalmisteluvaiheen aikaiset kuulemiset järjestetään myös ruotsiksi, jos asialla on erityisen suuri merkitys Ahvenanmaalle tai huomattava merkitys maan ruotsinkieliselle väestölle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

39. Suositus – Perusvalmistelun aikainen sidosryhmien kuulemispalaute kootaan yhteenvetoon, joka julkaistaan Hankeikkunassa.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Nostetaan tämä sitovaksi periaatteeksi.

40. Suositus – Perusvalmistelussa arvioidaan, miten kuulemista voidaan hyödyntää säädöksen seurannassa sen voimaantulon jälkeen.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Nostetaan tämä sitovaksi periaatteeksi.

LAUSUNTOMENETTELY – SUOSITUKSET

41. Suositus - Lausuntopyyntö ja lausuntomenettelyn toteutus suunnitellaan perusvalmistelun tekevän työryhmän kanssa. Jos esitys on tehty virkatyönä, ainakin keskeiset sidosryhmät osallistetaan lausuntopyynnön valmisteluun, mukaan lukien lausuntomenettelyn jakelulistan määrittelyyn.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

42. Suositus - Lausuntopyyntö toteutetaan rakenteisena niin, että myös vapaa kommentointi on mahdollista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

43. Suositus – Lausuntomenettelyn ajankohta ja aihe julkaistaan ja ilmoitetaan lausuntopyynnön saajille etukäteen ainakin silloin, kun lausuntoaika on pääsääntöä lyhyempi.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Nostetaan tämä sitovaksi periaatteeksi.

44. Suositus - Lausuntojen antamiseen varataan niin pitkä aika, että myös muilla kuin sidosryhmien edunvalvojilla ja viranomaisilla on todellinen mahdollisuus osallistua lausuntomenettelyyn.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Nostetaan tämä sitovaksi periaatteeksi.

45. Suositus - Ruohonjuuritason toimijoita tai muuten laajempaa yleisöä tavoittelevan lausuntomenettelyn viestintä suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä hankkeen sidosryhmien kanssa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

46. Suositus - Keskustelutilaisuudet, haastattelut sekä verkkokeskustelut ja -kyselyt voivat olla hyviä täydentäviä keinoja ruohonjuuritason palautteen saamiseksi lakiehdotuksesta.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Muutetaan tämä samaan kirjoitusasuun kuin muutkin suositukset: "Toteutetaan keskustelutilaisuuksia, haastatteluja sekä verkkokeskusteluja ja -kyselyjä ruohonjuuritason palautteen saamiseksi lakiehdotuksesta."

47. Suositus - Lausuntoyhteenvedon alussa on tiivistelmä lausuntomenettelyn toteutuksesta ja ehdotuksen asioita tai asiakokonaisuuksia koskevan palautteen päälinjoista. Tämän jälkeen on yhteenveto yksityiskohtaisesta palautteesta asiakohdittain. Saman suuntaisella kannalla olevien perustelut ryhmitellään asiakohdittain.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

48. Suositus - Lausuntopalvelussa olevan rakenteisen palauteaineiston voi tallentaa Excel-tiedostoksi, jolloin rakenteisia ominaisuuksia voi hyödyntää lausuntoyhteenvedon koostamisessa.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Muutetaan tämä samaan kirjoitusasuun kuin muutkin suositukset: "Tallennetaan lausuntopalvelussa oleva rakenteinen palauteaineisto..."

49. Suositus - Lausunto- ja muusta kuulemispalautteesta laaditaan arvio, jossa esitettyjä näkemyksiä arvioidaan. Arvio jäsennetään samoin kuin lausuntoyhteenveto, eli lausunnon antajien merkittävät perustelut arvioidaan kunkin perustelukohdan jälkeen.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Nostetaan tämä sitovaksi periaatteeksi.

50. Suositus - Arvio kuulemispalautteesta julkaistaan jatkovalmistelupäätöksen yhteydessä Hankeikkunassa etappina.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

JATKOVALMISTELU JA VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSENTEKO – SUOSITUKSET

51. Suositus - Jos lausunnonantaja esittää lausuntomenettelyn jälkeen esityksen sisältöön merkittävästi vaikuttavia uusia kommentteja, niistä viestitään muille sidosryhmille.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

EDUSKUNNAN ASiantuntijakuulemiset – Suositukset

52. Suositus - Suullisen esittelyn tueksi tehdään yleensä tiivis PowerPoint-esitys.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

53. Suositus – Vastineessa asiantuntijapalaute, arviot ja esittelevän ministeriön kannat esitetään asiakokonaisuuksittain.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

54. Suositus – Vastineluonnos annetaan tiedoksi ja kommentoitavaksi muille eduskunnan kuulemille asiantuntijoille, jos valiokunta siihen suostuu ja se on aikataulullisesti mahdollista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

55. Suositus – Vastineasiakirja otsikoidaan esimerkiksi: ”HE xx/xxxx vp – X-ministeriön vastine Y-valiokunnalle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

SEURANTA JA JÄLKIARVIOINTI – SUOSITUKSET

56. Suositus – Seurannan painopisteiden ja jälkiarvioitavan sääntelyn valinnassa hyödynnetään kuulemisia ja muuta sidosryhmäyhteistyötä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

57. Suositus – Sidosryhmille kannattaa viestiä ministeriössä suunnitteilla olevasta seurannasta ja jälkiarvioinneista.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Muutetaan tämä samaan kirjoitusasuun kuin muutkin suositukset: "Sidosryhmille viestitään..."

58. Suositus - Seuranta varten tehtävän sidosryhmäkuulemisen palautteen laatua usein parantaa kuulemisen ajoittaminen kuultaville sopivaan ajankohtaan.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Muutetaan tämä samaan kirjoitusasuun kuin muutkin suositukset: "Ajoitetaan... "

59. Suositus – Erityisesti ennen vaalikauden vaihtumista on tarpeen seurata toimialan sääntelyn mahdollisia merkittäviä muutostarpeita ja käydä niistä keskusteluja sidosryhmien kanssa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

60. Suositus – Jo lainsäädäntöhankkeen perusvalmistelun aikana on hyödyllistä kuulla sidosryhmiä seurannan ja mahdollisen jälkiarvioinnin tarpeesta ja toteutuksesta.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

61. Suositus – Seurannan ja jälkiarvioinnin tiedonkeruussa hyödynnetään kuulemista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

62. Suositus – Seurannan tai jälkiarvioinnin osana järjestetyn kuulemisen, kuten keskustelutilaisuuden tai kyselyn, palautteen yhteenveto julkaistaan Hankeikkunassa esimerkiksi muistiona.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

63. Suositus – Myös jatkuvaluonteisen seurantatiedon riittävä dokumentointi viimeistään seuraavan säädösvalmisteluhankkeen aikana on tärkeätä, jotta sidosryhmät voivat arvioida tiedon oikeellisuutta, vaikutuksia ja merkittävyyttä.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Nostetaan seurantatiedon dokumentointi sitovaksi periaatteeksi.

64. Suositus – Mahdollisen jälkiarvioinnin loppuraportti julkaistaan Hankeikkunassa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

EU-ENNAKKOVAIKUTTAMINEN, EU-SÄÄDÖKSET JA VALTIOSOPIMUKSET – SUOSITUKSET

65. Suositus – Neuvoston kokouksen asialista jaetaan etukäteen tiedoksi valmistelujaoston laajalle kokoonpanolle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

MUU PALAUTE SUOSITUKSISTA

66. Muut kommentit suosituksista: esimerkiksi ehdotukset kokonaan uusiksi suosituksiksi

Perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin kannalta keskeiset kuulemisen näkökulmat, ml. haavoittuvaisessa asemassa olevien ihmisten ja ihmisryhmien kuulemisen turvaaminen, sekä kuulemisen tosiasiallisen vaikuttavuuden varmistaminen kirjataan oppaaseen eksplisiittisesti kautta linjan.

LIITTEET

67. Kommentit kyselyn laatiminen -liitteestä

-

68. Kommentit kuulemisen kielet -liitteestä

-

69. Kommentit asiakirjajulkisuus, tiedonhallinta, avoimuusrekisteri ja tietosuoja kuulemisessa –liitteestä

-

70. Kommentit lakisäätteiset kuulemisvelvoitteet -liitteestä

Lisättävä viittaukset perustuslakiin (ml. 22 §) ja kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.

Muu palaute kuulemisoppaasta

71. Muut kommentit kuulemisoppaan luonnoksesta

- Kuulemisoppaaseen on sisällytettävä eksplisiittisesti perus- ja ihmisoikeusvaikutusarvioinnin kannalta tärkeät periaattet ja suositukset. Yksittäinen viittaus (s. 18) tätä koskevaan oppaaseen antaa vaikutelman, että kyse on erillisestä, ylimääräisestä tai vapaaehtoisesta prosessista.

- Opas on muilta osin hyvä ja perusteellinen. Ihmisoikeusliiton toinen keskeinen huoli koskee oppaan systemaattista toimeenpanoa ja kuulemisen tosiasiallista vaikuttavuutta. Aikaisemman kuulemisoppaan edellyttämiä toimenpiteitä ei ole viime vuosina huomioitu riittävästi lainvalmistelussa. On ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että tilanne muuttuu uuden oppaan myötä, ja että näennäiskuulemista vältetään.

- Haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien kuulemisen vahvistamista tulee korostaa kautta oppaan.

Salmivaara Anna
Ihmisoikeusliitto